

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОЛОГО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

*Р. Р. Білоскурський, к. е. н., доцент,
Чернівецький національний університет імені Ю. Федьковича*

У статті досліджено специфіку нормативно-правового забезпечення еколого-економічного розвитку, яке охоплює процеси екологізації економічного законодавства, економізації екологічного законодавства та становлення екологічної економіки. Визначено організаційну основу нормативно-правового забезпечення еколого-економічного розвитку України. Проаналізовано діюче екологічне законодавство та виявлено його економічну складову з метою подальшого впровадження концепції еколого-економічного розвитку України.

Ключові слова: нормативно-правове забезпечення, еколого-економічний розвиток, екологічна економіка, законодавство України.

Постановка проблеми. Еколого-економічний розвиток є важливим об'єктом нормативно-правового регулювання. Протистояння екологічних та економічних інтересів змушує державу втручатись у цей процес, аби не допустити зловживань у використанні природного ресурсу в комерційних цілях. Можна з впевненістю сказати, що дотримання екологічних нормативів в економічній діяльності є вагомим індикатором рівня розвитку правової держави. Якщо правове середовище функціонує формально, то практика порушення екологічних норм є повсюдною та часто свідчить про існування корупційних схем, побудованих на експлуатації природних ресурсів. У результаті такої державі властива не лише монополізація ринку природних ресурсів, але й часті порушення правових норм їх використання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання нормативно-правового забезпечення еколого-економічного розвитку України розкриті недостатньою мірою у зв'язку з порівняно новим науковим фокусом вивчення поняття «еколого-економічний розвиток». Разом з тим, у вітчизняній літературі знаходимо якісні дослідження економістів, юристів, фахівців з державного управління, які розкривають особливості нормативно-правового регулювання в сфері реалізації екологічної політики та економізації її змісту. Тут варто виділити таких науковців, як І. Бистряков [1], О. Гаркушенко [2], З. Герасимчук [3], Т. Діденко [4], Ю. Краснова [5], Ю. Туниця [6], М. Хвесик [7] та інших.

Формулювання мети статті. Мета даного дослідження полягає у виявленні можливості вдосконалення нормативно-правового забезпечення еколого-економічного розвитку України з погляду формування нової концепції узгодження екологічних та економічних інтересів на противагу безумовного домінування інтересу збереження довкілля. Для цього слід:

– дослідити специфіку нормативно-правового забезпечення еколого-економічного розвитку, яке охоплює процеси екологізації економічного законодавства, економізації екологічного законодавства і становлення екологічної економіки;

– визначити організаційну основу нормативно-правового забезпечення еколого-економічного розвитку України;

– проаналізувати діюче екологічне законодавство та виявити його економічну складову з метою подальшого впровадження концепції еколого-економічного розвитку України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Нормативно-правове забезпечення еколого-економічного розвитку має свою специфіку. Його слід вивчати з позиції економічного змісту екологічних нормативів і навпаки (екологізація економічного законодавства, економізація екологічного законодавства), а також визначення специфічних нормативно-правових документів, які стимулюють формування екологічної економіки, зокрема впровадження екологічних інновацій та екологічного інвестування, інших форм підприємницької діяльності в

екологічному секторі (рис. 1). Остання група нормативів розкриває актуальність моделі еколого-економічного розвитку, її привабливість і прийнятність для сучасного суспільства. До цього часу людство звикло забезпечувати процеси розвитку на основі використання природного ресурсу з обов'язковою практикою порушення рівно-

ваги довкілля. Натомість поступово формується цивілізаційне сприйняття гармонійних відносин суспільства й довкілля, що власне пропагує концепція сталого розвитку. Еколого-економічна складова його забезпечення доводить можливість подальших прогресивних змін без порушення екологічної рівноваги.

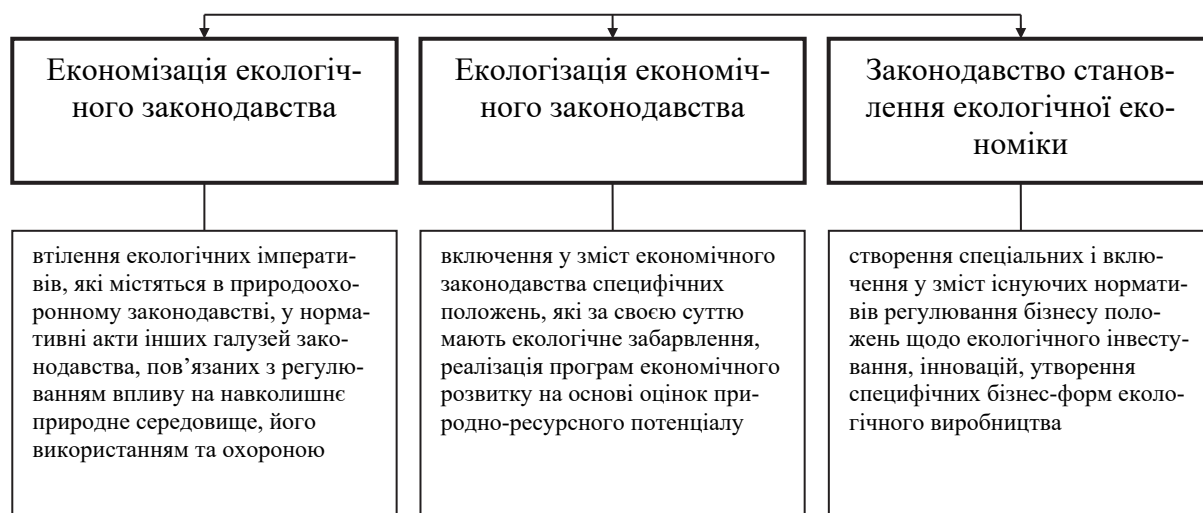

Рис. 1. Специфіка формування нормативно-правового забезпечення еколого-економічного розвитку

* Джерело: побудовано автором за даними [4, с.66]

Виходячи з сутності досліджуваного нами поняття, можна виділити окремі законодавчі напрями. При цьому слід розуміти джерела правового регулювання, які можуть бути класифіковані у наступному порядку: 1) за суб'єктом нормотворення: нормативні акти Верховної Ради України, Президента України, Кабінету Міністрів України, міністерств та відомств, органів місцевого самоврядування; 2) за юридичною силою: закони, підзаконні нормативні акти, міжнародно-правові акти (юридична сила нормативно-правових актів визначається залежно від компетенції органу державної влади або місцевого самоврядування, які їх видали, або ролі нормативно-правового акта в системі законодавства); 3) за напрямом правового регулювання: загальні нормативні акти, об'єктами регулювання яких є навколишнє природне середовище та життя і здоров'я людей, а також діяльність з їх охорони та забезпечення безпеки в цілому; спеціальні нормативні акти, об'єктами регулювання яких є окремі сфери господарювання, діяльність яких спричиняє та/або може спричи-

нити шкідливий вплив на довкілля та життя і здоров'я людей [5, с.123].

В Україні центральним профільним органом державної влади у сфері державного регулювання еколого-економічного розвитку безумовно є Міністерство екології та природних ресурсів України, утворене 2010 року. Функціональність даної структури щодо державного регулювання еколого-економічного розвитку ускладнене в силу частих реорганізацій (з початку незалежності – 5 разів, причому міністри змінювались 18 разів; табл. 1). Окрім того, як зазначають фахівці, лише з утворенням у 2010 році Міністерства екології та природних ресурсів України воно отримало змогу не лише реалізовувати, але й формувати державну політику [8]. Зрозуміло, що становлення ефективної системи державного регулювання еколого-економічного розвитку вимагає послідовності та усталеної державної політики з виробленням концепції й організацією міжінституційних взаємодій з профільними державними структурами в сфері економічного розвитку, фінансів, юстиції. Наразі

постійні реорганізації в апараті державного управління перешкоджають цьому процесу.

Таблиця 1

Змінність профільного центрального органу державної влади у сфері регулювання еколого-економічного розвитку України

№ з/п	Назва органу	Період діяльності	Регламентована мета діяльності
1	Міністерство охорони навколишнього природного середовища України	1991–1995 роки	Керівництво у галузі охорони навколишнього природного середовища і використання природних ресурсів та відповідальність за її розвиток
2	Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки України	1995–2000 роки	Реалізація державної політики в галузі охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання і відтворення природних ресурсів, захисту населення та навколишнього природного середовища від негативного впливу господарської діяльності шляхом регулювання екологічної, ядерної та радіаційної безпеки на об'єктах усіх форм власності
3	Міністерство екології та природних ресурсів України	2000–2006 роки	Реалізація державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання природних ресурсів, екологічної безпеки, а також гідрометеорологічної, топографо-геодезичної та картографічної діяльності
4	Міністерство охорони навколишнього природного середовища України	2006–2010 роки	Реалізація державної політики з питань охорони навколишнього природного середовища, раціонального використання, відтворення і охорони природних ресурсів, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель, екологічної безпеки, заповідної справи, поводження з відходами, формування, збереження та використання екологічної мережі, геологічного вивчення та забезпечення раціонального використання надр
5	Міністерство екології та природних ресурсів України	2010 рік і до нині	Формування і реалізація державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища та екологічної безпеки
6	Міністерство еколого-економічного розвитку України	Бажана перспектива	Реалізація державної політики в сфері балансування екологічних та економічних інтересів, становлення конкурентоспроможної екологічної економіки

* Джерело: побудовано автором за даними [9–13].

В умовах активних організаційних реформ після подій Революції Гідності, починаючи з 2014 року, на думку фахівців, зайвим є функціонування Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. Наразі даний орган функціонує, однак за досвідом багатьох розвинених держав говорити про доцільність такої структури є дискусійним (для прикладу, на Глобальній Конференції зі сталого розвитку (Ріо+20) «Майбутнє, якого ми хочемо» (20–22 червня 2012 року), де були прийняті рекомендації щодо розвитку зеленої економіки, Україну представляли Міністерство екології та природних ресурсів України і Міністерство молоді та спорту України, а не Міністерство економічного розвитку і торгівлі України). Тому перспективи міжінституційної взаємодії між Міністерством екології та природних ресурсів України з Міністерством економічного роз-

витку і торгівлі України є суперечливими. Більше того, зважаючи на перспективність стратегічного розвитку нашої держави за еколого-економічним вектором, центральна профільна державна структура повинна консолідувати зусилля в напрямі балансування екологічних й економічних інтересів та становлення конкурентоспроможної екологічної економіки. Тому перспективним, на наш погляд, має бути реорганізація діючих міністерств економічного та екологічного профілю зі створенням єдиної структури – Міністерства еколого-економічного розвитку України.

Наразі (станом на початок 2017 року) Міністерство екології та природних ресурсів України має розгалужену організаційну структуру, зокрема – керівний апарат (міністр, перший міністр і 4 заступники), департаменти (7), управління (3), відділи як

окремі підрозділи (3), сектори (5) [14]. Серед департаментів відсутня чітко визначена економічна складова регулювання. Зокрема вона відзначається розпорошеністю. Для прикладу, в структурі Департаменту кліматичної політики – відділ координації екологічних інвестицій, відділ впровадження екологічних проектів; Департаменту економіки і фінансів – відділ планування природоохоронних заходів. Окрема функціонує Сектор державних закупівель. Щоправда за результатами участі делегації України у восьмій Міністерській конференції «Навколишнє середовище для Європи» (8–10 червня 2016 року в м. Батумі (Грузія)) утворена міжвідомча робоча група щодо впровадження принципів «зеленої» економіки в Україні. Однак реальних результатів діяльності даної робочої групи поки ще не спостерігається.

З точки зору нормативно-правового забезпечення еколого-економічного розвитку України, в структурі Міністерства функціонує Юридичний департамент, який займається розробкою, експертизою екологічного законодавства та по ідеї мав би пропагувати процеси його економізації і формулювати пропозиції з екологізації економічного законодавства та становлення екологічної економіки (див. рис. 1).

У сфері управління Міністерства – 46 установ природно-заповідного фонду України. Також Міністерством здійснюється управління 10 державними підприємствами екологічного профілю та 3 науково-освітніми структурами. У такій підвідомчій функціональності теж мала б проявлятися функціональність міністерства у балансуванні екологічних та економічних інтересів – через комерційну і науково-дослідну діяльність.

Через Міністра екології та природних ресурсів України, окрім того, координуються такі центральні органи виконавчої влади, як Державна екологічна інспекція України, Державна служба геології та надр України, Державне агентство водних ресурсів України, Державне агентство України з управління зоною відчуження. Усі ці органи є важливими законотворчими суб'єктами і від ефективності їх діяльності прямо залежить перспективність еколого-економічного розвитку нашої держави.

Таким чином, в Україні створена належна організаційна основа нормативно-правового забезпечення еколого-економічного розвитку, яка вимагає певної реорганізації, однак без утворення нових структур. На місцевому рівні діють профільні управління в структурі обласних державних адміністрацій – департаменти екології та природних ресурсів, в структурі органів місцевого самоврядування – управління екології, ландшафтного планування. Дані структури в особі керівного апарату та прямій підпорядкованості губернатору і меру відповідають за екологічну безпеку областей та окремих поселень.

Нижче розглянемо нормативно-правову основу еколого-економічного розвитку України, яка наразі є чинною. При визначенні законодавчих напрямів забезпечення еколого-економічного розвитку доцільно орієнтуватись на базові завдання його державного регулювання: завдання, орієнтовані на загальні (макро- і мезо-) економічні умови; завдання, орієнтовані на бізнес-середовище; завдання, орієнтовані на некомерційний сектор діяльності, домашні господарства.

Розглянемо нормативно-правову основу реалізації завдань, орієнтованих на загальні (макро- і мезо-) економічні умови. В Україні правові основи їх виконання формує Конституція України. Саме тут регламентовано базові права громадян та мешканців України щодо екологічно безпечного довкілля (табл. 2).

Важливими нормативами у сфері регулювання еколого-економічного розвитку є міжнародні документи, зокрема які регламентують принципи сталого розвитку. Україна приєдналася до Рамкового документу ООН «Порядок денний на XXI століття», взявши на себе міжнародні зобов'язання, зокрема з розробки концепції та стратегії сталого розвитку, інституалізації та координації зусиль з громадськістю та бізнесом [16]. З 1999 року наша держава виконує зобов'язання Кіотського протоколу, хоча періодично виникають застороги щодо ефективності їх виконання (для прикладу, в 2016 році Міжнародною комісією було констатовано про періодичні порушення зобов'язань України, яка не бере участі в міжнародній

системі обліку одиниць викидів парникових газів, не верифікує використання своєї квоти на CO₂ і, як наслідок, не може використовувати її для залучення фінансування в реалізацію інвестиційних проектів [17]).

вати її для залучення фінансування в реалізацію інвестиційних проектів [17]).

Таблиця 2

Конституційні засади забезпечення еколого-економічного розвитку України

№ з/п	Положення	Вагомість для еколого-економічного розвитку
1	<i>Стаття 16:</i> Забезпечення екологічної безпеки і підтримання екологічної рівноваги на території України, подолання наслідків Чорнобильської катастрофи – катастрофи планетарного масштабу, збереження генофонду Українського народу є обов'язком держави	– Провідна функціональність держави у забезпеченні еколого-економічного розвитку – Пріоритет забезпечення екологічної безпеки і рівноваги у державній політиці
2	<i>Стаття 13:</i> Земля, її надра, атмосферне повітря, водні та інші природні ресурси, які знаходяться в межах території України, природні ресурси її континентального шельфу, виключної (морської) економічної зони є об'єктами права власності Українського народу. Від імені Українського народу права власника здійснюють органи державної влади та органи місцевого самоврядування в межах, визначених цією Конституцією. Кожний громадянин має право користуватися природними об'єктами права власності народу відповідно до закону	– Представницька роль державних структур у використанні природних ресурсів з наслідковим відображенням на рівні задоволення інтересів суспільства
3	<i>Стаття 92:</i> Виключно законами України визначаються: засади використання природних ресурсів, виключної (морської) економічної зони, континентального шельфу, освоєння космічного простору, організації та експлуатації енергосистем, транспорту і зв'язку	– Законодавча регламентованість порядку використання природних ресурсів
4	<i>Стаття 41:</i> Використання власності не може завдавати шкоди правам, свободам та гідності громадян, інтересам суспільства, погіршувати екологічну ситуацію і природні якості землі	– Пріоритет екологічного інтересу в економічній діяльності – Прийнятність приватної власності на природні ресурси, але з неможливістю їх суттєвого пошкодження – Важливість збереження природних якостей земельного ресурсу, ефективного використання його потенціалу в економіці
5	<i>Стаття 50:</i> Кожен має право на безпечне для життя і здоров'я довкілля та на відшкодування завданої порушенням цього права шкоди. Кожному гарантується право вільного доступу до інформації про стан довкілля, про якість харчових продуктів і предметів побуту, а також право на її поширення. Така інформація ніким не може бути засекречена	– Пріоритет інтересу суспільства в економічній діяльності – Прозорість еколого-економічного розвитку – Стратегічність розвитку органічного сільськогосподарського виробництва та харчової промисловості
6	<i>Стаття 66:</i> Кожен зобов'язаний не заподіювати шкоду природі, культурній спадщині, відшкодувати завдані ним збитки. <i>Стаття 67:</i> Кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом	– Інституційна відповідальність за використання (наслідки) природних ресурсів, обов'язкова платоспроможність за результатами отримання вигод від ресурсокористування
7	<i>Стаття 142:</i> Матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля, природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст, районів у містах, а також об'єкти їхньої спільної власності, що перебувають в управлінні районних і обласних рад	– Функціональність органів місцевого самоврядування у використанні природних ресурсів

* Джерело: побудовано автором за даними [15]

Ще з 1981 року Україна входить до складу керівників Програми ООН з навколишнього середовища (ЮНЕП), базовим нормативом якої є Декларація конференції ООН з охорони навколишнього природного середовища (1972, Стокгольм). Вона регламентує, що люди мають фундаментальне

право на вільні, якісні та адекватні умови життя в навколишньому середовищі, якість якого дає змогу вести гідне та благополучне життя; це право мають забезпечувати держави [18]. Даний документ встановлює вищість природного середовища та не пропагує можливості економічного розвитку з

узгодженням екологічних інтересів. Водночас у рамках функціонування ЮНЕМ реалізується низка програм, орієнтованих на балансування екологічних та економічних інтересів. Зокрема, впродовж 2014–2015 років реалізовувались програми Партнерства заради діяльності в зеленій економіці (PAGE).

Оскільки Україна перебуває у європейських просторових координатах та декларує первинний орієнтир на євроінтеграцію, безумовно зростаючий вплив на вітчизняне нормативно-правове поле здійснює законодавство ЄС. Провідною структурою формування і реалізації політики в екологічній сфері даного інтеграційного утворення є Європейське агентство з навколишнього природного середовища (ЕЕА).

Оскільки екологічна складова у благополучних європейських державах визначається базовою для комерційної діяльності, ЄС розроблено достатньо якісну нормативно-правову основу дотримання екологічних цілей. Значну увагу співпраці в екологічній сфері приділено в Угоді про асоціацію між Україною і ЄС: відповідно до 290 і 292 статті глави 13 розділу IV та глави 6 розділу V Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та ЄС, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами – з іншої, перед Україною постає завдання активізації дій у сфері охорони довкілля з метою наближення норм, стандартів та оподаткування у цій сфері до європейських [19; 2, с.50]. Українська влада, з огляду на положення Угоди, змушена, хоч і з труднощами, поступово впроваджувати європейські екологічні стандарти та регламентувати відповідні положення у чинному законодавстві.

У рамках формування Всеєвропейської екологічної мережі нашою державою також було реалізовано довгострокову Загальнодержавну програму формування національної екологічної мережі України на 2000–2015 роки.

Що стосується суто вітчизняної нормативно-правової бази, яка регламентує загальні економічні умови, в тому числі з використанням природного ресурсу, то тут існує чимало досліджень та законодавчих баз, представлених на офіційних сайтах центральних і місцевих державних структур,

профільних громадських організацій. Нижче наведемо перелік основних нормативів екологічного профілю, конкретизуючи економічний фокус їхніх положень:

– Закон України «Про охорону навколишнього природного середовища» (від 25.06.1991 року), який регламентує як невід’ємну умову сталого економічного розвитку України охорону навколишнього природного середовища, раціональне використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки життєдіяльності людини;

– Закон України «Про природно-заповідний фонд України» (від 16.06.1992 року), який регламентує принципи використання об’єктів і територій природно-заповідного фонду України в комерційних цілях, у тому числі з туристичною метою;

– Закони України «Про охорону атмосферного повітря» (від 16.10.1992 року), Лісовий кодекс України (від 21.01.1994 року), Водний кодекс України (від 6.06.1995 року), «Про питну воду і питне водопостачання» (від 10.01.2002 року), «Загальнодержавна програма розвитку мінерально-сировинної бази України на період до 2030 року» (від 21.04.2011 року) та ін., які регламентують принципи комерційної діяльності з використання, добування, переробки визначених природних ресурсів, перспективи ефективізації видобутку;

– Закони України «Про відходи» (від 05.03.1998 року), «Про поводження з радіоактивними відходами» (від 05.03.1998 року) та ін., які регламентують необхідність розвитку інфраструктури безвідходного виробництва та виробництва з вторинної сировини;

– Закони України «Про захист рослин» (від 14.10.1998 року), «Про рослинний світ» (від 09.04.1999 року), «Про тваринний світ» (від 13.02.2001 року), «Про Червону книгу України» (від 07.02.2002 року), «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» (від 31.05.2007 року), «Про рибне господарство, промислове рибальство та охорону водних біоресурсів» (від 8.07.2011 року) та ін., які регламентують принципи комерційної діяльності з використанням ресурсів

рослинного і тваринного світу, зокрема в фармацевтиці, виробництві товарів гігієнічного призначення, у харчовій промисловості;

– Закони України «Про надра» (від 27.07.1994 року), «Про меліорацію земель» (від 14.01.2000 року), «Про мисливське господарство та полювання» (від 2.02.2000 року), Земельний кодекс України (від 25.10.2001 року), «Про державний контроль за використанням та охороною земель» (від 19.06.2003 року), «Про охорону земель» (від 19.06.2003 року) та ін., які регламентують принципи комерційної діяльності з використанням земельного ресурсу України, зокрема в сільському господарстві, харчовій промисловості;

– Закони України «Про екологічну експертизу» (від 9.02.1995 року), «Про державний контроль за використанням та охороною земель» (від 10.06.2003 року), «Про екологічний аудит» (від 24.06.2004 року), «Про екологічну мережу України» (від 24.06.2004 року), «Основні засади (стратегія) державної екологічної політики України на період до 2020 року» (від 21.12.2010 року) та ін., які регламентують управлінські пріоритети еколого-економічного розвитку, способи контролю за використанням природних ресурсів.

Висновки. Загалом не можна говорити, що вітчизняна нормативно-правова основа формування й реалізації державної екологічної політики є недосконалою. Проблема проявляється в іншій площині – формальності дії більшості положень і програм (особливо в частині фінансування). Навіть за умов внесення очікуваних поправок до діючих нормативно-правових документів та прийняття нових це не гарантує додання недоліків щодо використання природних ресурсів в Україні. Слід розуміти, що українська влада є дуже залежною від великого бізнесу, який, у свою чергу, має сильний інтерес у подальшій грубій експлуатації природних ресурсів України у власних комерційних цілях. Варто згадати лише приклад поточних протиріч з прийняття Верховної Радою України на вимогу ЄС законопроект №2009а-д «Про оцінку впливу на довкілля». Якщо говорити про перспективи вдосконалення діючого в Україні законодав-

ства, то слід змістити його акценти – з домінанти екологічних інтересів на їх узгодження з економічними. Саме тому доцільною є зміна концептуальної орієнтації державної екологічної політики на політику еколого-економічного розвитку, де чинник природного ресурсу не обмежуючого, а стимулюючого характеру.

Література

1. Бистряков І. К. Сталий розвиток України: постмодернізм, простір, методологія управління / І. К. Бистряков // Вісник НАН України, 2012. – № 7. – С. 47–53.
2. Гаркушенко О. М. Напрями екологічного регулювання економіки в Україні з урахуванням вимог Угоди про асоціацію з ЄС / О. М. Гаркушенко // Економіка промисловості. – 2015. – № 4. – С. 50–68.
3. Герасимчук З. В. Регіональна політика розвитку рекреаційної сфери: механізм формування та реалізації / З. В. Герасимчук, М. В. Глядіна. – Луцьк : Надстир'я, 2006. – 164 с.
4. Діденко Т. І. Екологічне законодавство України: проблема «економізації» його змісту / Т. І. Діденко // Право та державне управління. – 2013. – № 1. – С. 65–69.
5. Краснова Ю. А. Деякі питання визначення джерел правового регулювання екологічної безпеки / Ю. А. Краснова // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Право. – 2014. – Вип. 197(3). – С. 122–131.
6. Туниця Ю. Ю. Екоеконіміка і ринок: подолання суперечностей / Ю. Ю. Туниця. – К. : Вид-во «Знання», 2006. – 314 с.
7. Хвесик М. А. Інституціональна модель природокористування в умовах глобальних викликів : [монографія] / М. А. Хвесик, В. А. Голян. – К. : Кондор, 2007. – 480 с.
8. Міністерство екології та природних ресурсів України: порівняльна характеристика повноважень до і після проведення адміністративної реформи : Дослідження ЕПЛ : Екологія. Право. Людина [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.epl.org.ua/ecology/administratyvna-reforma/doslidzhennia-epl/34-ministerstvo-ekolohii-ta-prirodnykh-resursiv-ukrainy-porivnialna-kharakterystyka-povnovazhen-do-i-pislia-provedennia-administratyvnoi-reformy>
9. Питання Міністерства охорони навколишнього природного середовища України : Постанова Кабінету Міністрів України від 14.09.1991 року № 200 (втратив чинність від 28.09.2000 року, підстава 1481-2000-п) : Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/200-91-%D0%BF>
10. Про Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища та ядерної безпеки : Указ Президента України від 10.02.1995 року № 120/95 (втратив чинність від 29.05.2000 року,

підстава 724/2000) : Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/120/95>

11. Питання Міністерства екології та природних ресурсів України : Указ Президента України від 29.05.2000 року № 724/2000 (втратив чинність від 15.09.2003 року, підстава 1039/2003) : Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/724/2000>

12. Про затвердження Положення про Міністерство охорони навколишнього природного середовища України : Постанова Кабінету Міністрів України від 02.11.2006 року № 1524 : Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1524-2006-%D0%BF>

13. Про затвердження Положення про Міністерство екології та природних ресурсів України : Постанова Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 року № 32 : Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/32-2015-%D0%BF>

14. Структура центрального апарату Міністерства екології та природних ресурсів України : Наказ Мінприроди від 26.01.2016 року № 10 : Структура Міністерства : Міністерство екології та природних ресурсів України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.menr.gov.ua/about/structure/103->

struktura-ministerstva

15. Конституція України : Закон від 28.06.1996 року № 254к/96-ВР : Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>

16. Державна політика сталого розвитку на засадах «зеленої» економіки / Аналітична записка : Національний інститут стратегічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/articles/1237/>

17. Без протоколу: Україну можуть позбавити квот на викид CO2 : Forbes [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/ua/nation/1414670-bez-protokolu-ukrayinu-mozhut-pozbaviti-kvot-na-vikid-so2> (14.04.2016)

18. Декларація Ріо-де-Жанейро щодо навколишнього середовища та розвитку ООН : Декларація, Міжнародний документ від 14.06.1992 року : Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/995_455

19. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. // Верховна Рада України : офіційний веб-портал. – Режим доступу : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/984_011/page

НОРМАТИВНО-ПРАВОВОЕ ОБЕСПЕЧЕНИЕ ЭКОЛОГО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ УКРАИНЫ

Р. Р. Билоскурский, к. э. н., доцент,

Черновицкий национальный университет имени Юрия Федьковича

В статье исследована специфика нормативно-правового обеспечения эколого-экономического развития, которое охватывает процессы экологизации экономического законодательства, экономизации экологического законодательства и становления экологической экономики. Определено организационную основу нормативно-правового обеспечения эколого-экономического развития Украины. Проанализировано действующее экологическое законодательство и выявлена его экономическая составляющая с целью дальнейшего внедрения концепции эколого-экономического развития Украины.

Ключевые слова: нормативно-правовое обеспечение, эколого-экономическое развитие, экологическая экономика, законодательство Украины.

REGULATORY SUPPORT OF ECOLOGICAL AND ECONOMIC DEVELOPMENT OF UKRAINE

R. R. Biloskursky, Ph. D. (Econ.) Ass. Prof.,

Chernivtsi National University named after Yuriy Fedkovych

The specific nature of regulatory legal support of ecological and economic development is studied, including the processes of greening economic legislation, economization of ecological legislation and the establishment of ecological economics. The organizational basis of the regulatory support of ecological and economic development of Ukraine is determined. The current ecological legislation is analyzed and its economic component for further implementation of the concept of ecological and economic development of Ukraine is found.

Keywords: regulatory support, ecological and economic development, environmental economics, legislation of Ukraine.

Рекомендовано до друку д. е. н., проф. Вагоною О. Г.

Надійшла до редакції 10.10.2016.